

 MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o.	SMĚRNICE SME_940_17	Strana : 1/11 Vydání : 3 Revize : 0
--	------------------------	---

Nahrazuje dosavadní směrnici: SME_940_17 Vykazování nehmotných a hmotných činností, vydání 2, revize 0, ze dne 1. 1. 2020

VYKAZOVÁNÍ NEHMOTNÝCH A HMOTNÝCH ČINNOSTÍ

Tato směrnice včetně příloh je výhradně duševním vlastnictvím společnosti MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o.

Požizování kopií předpisu pro jiné organizace, případně jeho předávání jiným organizacím, bez souhlasu ředitele společnosti MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o., je zakázáno a v případě, že k takovému jednání zaměstnanec společnosti dojde, je dán důvod pro rozvázání pracovního poměru dle Zákoníku práce § 52 odst. g) pro závažné porušení pracovní kázně.

Jediný řízený výtisk tohoto dokumentu je v elektronické formě umístěn na síti společnosti. Přístup k němu mají všichni zaměstnanci společnosti MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o.

Datum platnosti vydání od: **1. 1. 2023**

Datum platnosti dílčí revize od:

	Zpracoval	Ověřil	Schválil
Funkce	Finanční ředitel	Manažer systému řízení kvality	Jednatel společnosti
Jméno	Ing. Radim Janoš, MBA	Ing. Jan Mutina	Ing. Ladislav Kander, Ph.D. Ing. Jakub Švrček, Ph.D.
Podpis	Janoš, v.r.	Mutina, v.r.	Kander, v.r. Švrček, v.r.
Datum	11. 10. 2022	13. 10. 2022	13. 10. 2022

řízená jen elektronická forma, vytištěný dokument je informativní !

REVIZNÍ LIST

Číslo strany SME_	Číslo revize strany SME_	Druh změny textu (upřesnění, doplnění, vypuštění aj.)	Datum platnosti od

OBSAH

1. Účel
2. Rozsah platnosti
3. Zkratky a pojmy
4. Pravomoci a odpovědnosti
5. Popis
6. Související dokumentace
7. Povinnosti držitelů SME

 MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o.	SMĚRNICE SME_940_17	Strana : 4/11 Vydání : 3 Revize : 0
--	------------------------	---

1. ÚČEL

Tato směrnice (dále jen SME) se zabývá způsobem sledování a vykazování nehmotné a hospodářské činnosti ve společnosti MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o. (dále jen MMV) za účelem vykazování jejich podílů na celkových činnostech společnosti MMV – splnění podmínek vyplývajících ze SDĚLENÍ KOMISE – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01) (dále jen Rámec).

- I. **Společnost MMV je primárně výzkumnou organizací** ve smyslu výše uvedeného Rámce (bod 15, ee)), jelikož „hlavním cílem je provádět nezávisle základní výzkum, průmyslový výzkum nebo experimentální vývoj nebo veřejně šířit výsledky těchto činností formou výuky, publikací nebo transferu znalostí.“ Společnost MMV rovněž vykonává hospodářské činnosti, proto – v souladu s definicí výzkumné organizace - pro financování, náklady a příjmy těchto hospodářských činností vede společnost MMV oddělené účetnictví. Stejně tak společníci, jež mohou uplatňovat rozhodující vliv na takovýto subjekt, nemají přednostní přístup k výsledkům, jichž tato společnost dosáhla.

Společnost MMV obdržela dne 18.10.2017 Rozhodnutí o zapsání do Seznamu výzkumných organizací a od 5.11.2017 je vedena v seznamu výzkumných organizací, jehož správcem je MŠMT ČR dle zákona č. 130/2002 Sb.

- II. **Společnost MMV zároveň vystupuje jako podnik** ve smyslu Nařízení Komise (EU) č. 651/2014, jelikož pravidelně vykonává hospodářskou činnost spočívající v nabízení služeb na daném trhu.

Ad I.) Veřejné financování nehmotných činností výzkumné organizace nepředstavuje veřejnou podporu dle čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU. V případě, že výzkumná organizace provádí činnosti hospodářské i nehmotné povahy, nevztahuje se - v souladu s bodem 18 Rámce - na veřejné financování nehmotných činností čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU v případě, lze-li v zájmu účinného zabránění křížovému subvencování hospodářských činností jasně oddělit hospodářské a nehmotné činnosti, jakož i příslušné náklady, financování a příjmy. Dle bodu 20 Rámce může veřejné financování výzkumné organizace zcela spadat mimo působnost pravidel veřejné podpory za předpokladu, že její hospodářské využití je čistě vedlejší.

Zároveň platí, že čistě vedlejší hospodářské využití je posuzováno na základě tzv. kvalitativních a kvantitativních kritérií, která musí být vždy splněna současně.

Dle bodu 20 Rámce lze rozlišit následující kritéria:

- a) Kvalitativní kritéria - hospodářské využití je čistě vedlejší, tj. jedná se o činnost, která:
 - přímo souvisí s provozem výzkumné organizace a je pro její provoz nezbytná, či
 - je neoddělitelně spojena s jejím hlavním nehmotným využitím.
- b) Kvantitativní kritéria - pro hospodářské činnosti jsou využívány naprosto stejné vstupy (např. materiál, zařízení, pracovní síla a fixní kapitál) jako u nehmotných činností a kapacita přidělená každý rok na hospodářské činnosti nesmí přesáhnout 20 % celkové roční kapacity relevantní entity.

Ad. II.) Na veřejné financování hospodářské činnosti podniku se vztahují pravidla uplatňovaná na podniky formou stanovenou Nařízením.

2. ROZSAH PLATNOSTI

Tato SME je v plném rozsahu závazná pro všechny pracovníky společnosti, kteří se podílejí na sledování a vykazování nehospodářské a hospodářské činnosti ve společnosti MMV.

3. ZKRATKY A POJMY

3.1. Zkratky

HOČ	Hospodářská činnost
MMV	MATERIÁLOVÝ A METALURGICKÝ VÝZKUM s.r.o.
Nařízení	Nařízení Komise (EU) č. 651/2014
NEHOČ	Nehospodářská činnost
Rámec	Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací (2014/C 198/01)
SME	směrnice managementu kvality
VaV	Výzkum a vývoj
VO	Výzkumná organizace

3.2. Pojmy

Směrnice se terminologicky i výkladově ve velké míře opírá o dva základní dokumenty:

- I. [Metodika vykazování hospodářských činností z hlediska veřejné podpory v rámci OP JAK](#), vydaná Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR v roce 2022, zejména pak část týkající se použití tzv. časové metody;
- II. Dokument „[Identifikace hospodářských a nehospodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur ve výzkumu, vývoji a inovacích \(metodické doporučení\)](#)“ schválený usnesením vlády ze dne 2. 11. 2020 pod č. 1128.

Klíčové pojmy:

- Nehospodářské činnosti výzkumné organizace (NEHOČ VO): jedná se o činnosti definované v bodu 19 Rámce, souhrnně je možné tyto činnosti kategorizovat následovně (v pořadí relevance s ohledem na působnost MVV):

- **nezávislý výzkum a vývoj¹, včetně kooperativního VaV (naplnění podmínky účinné spolupráce dle Rámce);**
 - činnosti v rámci transferu znalostí;
 - veřejné šíření výsledků výzkumu na nevýlučném a nediskriminačním základě;
 - vzdělávání s cílem zvýšit počty a zlepšit kvalifikaci lidských zdrojů.
- Hospodářské činnosti výzkumné organizace (HOČ VO):
 - hospodářské činnosti splňující podmínky bodu 20 Rámce (jedná se o činnosti omezené co do rozsahu, tzn. jsou vedlejší povahy)
 - jsou neoddělitelně spojeny s činností výzkumné organizace dle bodu 19 Rámce, tj. s jejím nehuspodářským využitím, kdy mj. používá stejné vstupy (materiál, zařízení, pracovní síla a fixní kapitál)²
 - Hospodářská činnosti podniku (HOČ podniku): jedná se o oddělené činnosti nesouvisející s činností VO dle bodu 19 Rámce, **nejsou používány stejné vstupy jako u výzkumné organizace.**
 - Časová metoda: způsob výpočtu podílu HOČ zohledňující časové využití veškerých relevantních vstupů (výslovně vyjmenovaných v bodě 20 Rámce) spadajících do vymezení dané relevantní entity: a) zařízení (přístroje), b) fixní kapitál (plochy) a c) pracovní síla (pracovníci).

4. PRAVOMOCI A ODPOVĚDNOSTI

Odpovědnost za naplňování této směrnice, včetně seznámení zaměstnanců s jejím obsahem minimálně v rozsahu bezprostředně souvisejícím s výkonem jejich pracovních povinností, nese Finanční ředitel.

Za zpracování dat z přístrojových deníků i z pracovních výkazů zaměstnanců, za výpočet podílu HOČ, za evidenci přístrojových ploch i za uchování těchto informací je odpovědné oddělení Ekonomika a finance. Zpracování a evidence uvedených dat je zajištěna, mj. prostřednictvím účetního systému společnosti.

Za vedení přístrojových deníků, které jsou uloženy na interní počítačové síti MMV, odpovídají vedoucí organizačních odborů v sekci Ředitele pro výzkum a vývoj.

¹ Definičně dle OECD (2015), "[Concepts and definitions for identifying R&D](#)", in Frascati Manual 2015: Guidelines for Collecting and Reporting Data on Research and Experimental Development, OECD Publishing, Paris.

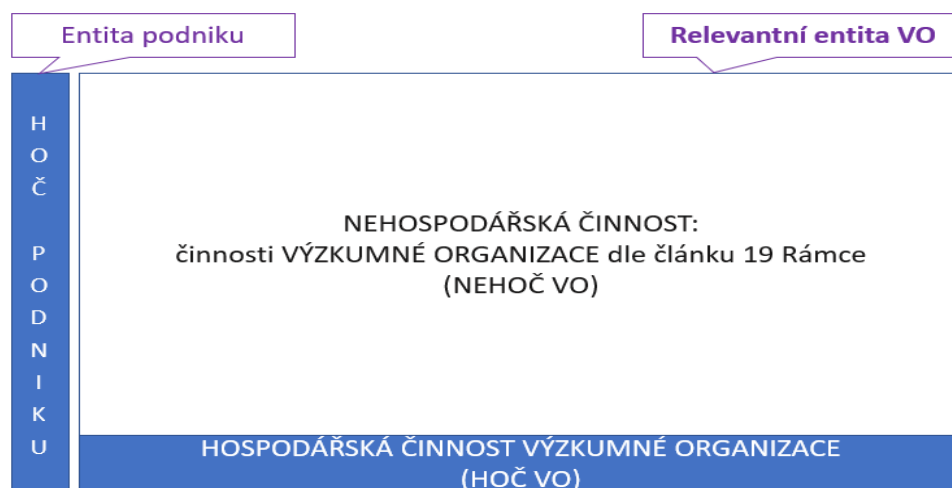
² Zjednodušeně lze konstatovat, že se jedná o veškeré činnosti ve výzkumu a vývoji a šíření znalostí, které jsou formou služeb či jiných produktů nabízeny na trhu.

5. POPIS

5.1. Vymezení „relevant entity“

Pro účely naplnění bodu 20 Rámce z pohledu výzkumné organizace je v této SME vymezena tzv. Relevantní entita (resp. „Daný subjekt“ – dále jen „Relevantní entita“ nebo „RE“). Evropská komise ji vymezuje jako individuální jednotku (např. oddělení nebo laboratoř), která by mohla samostatně vykonávat činnosti výzkumu/vzdělávání a/nebo šíření znalostí s ohledem na organizační strukturu, kapitál, materiál a pracovní sílu, kterými může účinně disponovat.³

Schematicky lze tuto RE v případě MMV vymežit následovně:

V souladu s organizační strukturou či vnitřním členěním MMV je hospodářská činnost podniku vykonávána v rámci samostatného organizačního oddělení (jednotky) „Výroba a služby (Entita podniku)“, které spadá do odboru (sekce) vedeného Technickým ředitelem. Entita podnik v rámci své činnosti disponuje svými vstupy, které byly pro jeho činnost jednoznačně vymezeny – jsou to zařízení (stroje), fixní kapitál (plochy) a pracovní síla (pracovníci). Tyto vstupy nejsou současně používány u výzkumné organizace.

Z účetního pohledu je hospodářská činnost Entity podniku evidována v účetním systému na samostatném středisku, kdy je tato činnost jednoznačně oddělena od činností relevantní entity výzkumné organizace a lze ji takto v jakýkoliv okamžik i vykazovat.

Naopak činnosti výzkumné organizace jsou vykonávány v rámci organizační části - sekci Ředitele pro výzkum a vývoj. Případné budoucí změny organizační struktury budou respektovat zásady, které zabrání křížovému subvencování hospodářských činností.

³ Viz [odpověď Evropské komise k otázkám ve věci veřejné podpory z března 2015.](#)

Upřesnění prováděných hospodářských činností:

a. Hospodářská činnost výzkumné organizace (HOČ VO):

V případě MMV tyto činnosti zahrnují:

- smluvní výzkum;
- poskytování poradenských služeb (např. odborné posudky či technické a vědecké konzultace);
- dodavatelské služby obchodním společností (např. rutinní měření, analýzy);
- pronájem výzkumných infrastruktur (vybavení či laboratoří).

b. Hospodářská činnost podniku (HOČ podniku)

V případě MMV tyto činnosti zahrnují:

- dlouhodobý pronájem nevýrobních i výrobních prostor⁴
- (malo)sériová zakázková výroba
- ostatní služby výrobního charakteru

5.2. Použitá metoda výpočtu podílu kapacit hospodářských činností a její specifikace

Pro účely výpočtu podílu hospodářských činností MMV jakožto výzkumné organizace je používán způsob výpočtu celkové roční kapacity relevantní entity, který je založen na **sledování kapacity dle času využití zdrojů pro hospodářské činnosti** (tzv. časová metoda). S ohledem na znění Rámce se kapacita určuje za daný kalendářní rok, tj. od 1. 1. do 31. 12. daného roku.

Pro účely časové metody je zohledněno časové využití veškerých relevantních vstupů spadajících do vymezení relevantní entity. Jedná se o vstupy výslovně vyjmenované v bodě 20 Rámce, které jsou relevantní pro relevantní entitu, a to:

- zařízení (přístroje),
- fixní kapitál (plochy) a
- pracovní síla (pracovníci).⁵

Za relevantní vstupy jsou považovány vstupy, které **existují v roce, za nějž je vykazována kapacita hospodářských činností** dle této SME. Vstupy se považují za existující v případě, že nejsou ve vykazovaném roce vyřazeny či zcela odepsány (přístroje, plochy) nebo jsou součástí daného subjektu (pracovní místo existující v příslušné organizační části příjemce).

U jednotlivých sledovaných vstupů relevantní entity je **evidován čas** využití pro hospodářské a nehospodářské činnosti, a to prostřednictvím přístrojového deníku (zařízení), a výkazu práce/podílu zdrojů pro krytí mzdových nákladů (pracovníci).

⁴ Nejedná se o pronájem konferenčních místností či učeben, který je obvykle označován za příklad hospodářské činnosti výzkumných organizací. V tomto případě (HOČ podniku) jde o pronájem prostor, které jsou zcela vyčlenitelné a potenciálně určené k dlouhodobému pronájmu (či prodeji) třetímu subjektu.

⁵ Pro materiál a ostatní vstupy (např. energie, služby apod.) není využití časové metody možno aplikovat, a proto se pro zjednodušený výpočet nevyužijí. Současně lze předpokládat, že podíl hospodářské činnosti na tyto vstupy je zpravidla možno odvodit od podílu využití přístrojů, ploch a pracovníků.

Pro jednotlivé skupiny vstupů je následně vypočtena dílčí kapacita s využitím váženého průměru zohledňujícího pořizovací cenu ve formě (hypotetického) odpisu⁶ nebo výši nákladů jednotlivých vstupů.

Dílčí kapacita vstupů se vypočte následovně:

a. Zařízení (přístroje)

Přístrojové deníky jsou vedeny pro zařízení, která slouží pro NEHOČ i HOČ relevantní entity VO MMV. Na základě údajů z přístrojového deníku se pro každý vybraný přístroj (zařízení), který byl ve společnosti MMV určen ke sledování HOČ VO, stanoví podíl HOČ na jeho celkové využitelné kapacitě a tímto podílem se vynásobí roční odpis (příp. hypotetický odpis) daného sledovaného přístroje. Podíl HOČ sledovaných přístrojů je stanoven jako podíl odpisů na HOČ na celkových odpisech sledovaných přístrojů. Společnost MMV v souladu s účetními předpisy neuplatňuje odpisy na majetek pořízený z dotace, proto je stanoven hypotetický odpis, který by byl uplatněn v případě, že by na pořízený majetek nebyla poskytnuta dotace z veřejných prostředků.

V případě přístrojů, které tvoří jeden související celek (modul či funkční celek) a nemohou být využívány samostatně, je možno tyto přístroje spojit a vést pro ně společný přístrojový deník.

V rámci přístrojových deníků je vymezen čas, v němž byl daný přístroj využit, a rozlišení, zda se jedná o hospodářskou či nehospodářskou činnost, včetně uvedení zakázky a osoby využívající daný přístroj.

Celková využitelná kapacita přístroje představuje výkon přístroje vynásobený příslušným využitelným časovým fondem (využitelný časový fond = počet pracovních dnů očištěný o prostoje přístroje, který je vynásobený počtem hodin). Využitelný časový fond zohledňuje obvyklou dobu využití přístroje⁷, charakter práce na daném přístroji a celkovou maximální životnost přístroje.⁸

b. Fixní kapitál (plochy)

Ve společnosti MMV existují 2 způsoby využití ploch pro hospodářské činnosti, a to:

1. dlouhodobý pronájem prostor externím subjektům (pronájem)
2. využití prostor pro vlastní hospodářskou činnost příjemce (např. smluvní výzkum, služby podnikům).

Pouze druhý uvedený způsob využití je zohledněn při výpočtu podílu hospodářské činnosti, která se eviduje pro jednotlivé plochy, které mohou být využity k hospodářské činnosti. Za sledované plochy se nepovažují plochy a místnosti, v nichž není nebo nemůže být, vykonávána hospodářská či nehospodářská činnost jako jsou např. chodby a schodiště, toalety, úklidové místnosti, výtahy apod.

⁶ Jelikož v souladu s účetními předpisy nejsou uplatňovány odpisy na majetek pořízený z dotace, stanovuje se hypotetická odpisová doba, která by byla uplatněna v případě, že by na pořízený majetek nebyla poskytnuta dotace z veřejných prostředků.

⁷ Ve většině případů tato doba odpovídá jednosměnnému provozu, u vybraných zařízení (zejména těch provádějících dlouhodobé zkoušky) tato doba odpovídá režimu 24/7.

⁸ Opotřebením je definováno účetním odpisovým plánem a odpisovou dobou dle účetních odpisů. Z tohoto důvodu je sledována využitelnost dlouhodobého majetku z hlediska podílu hospodářské činnosti po celou odpisovou dobu.

Podíl hospodářské činnosti ploch je stanoven prostřednictvím podílu hospodářských činností přístrojů využívajících dané plochy.

Zjištěným podílem hospodářské činnosti se vynásobí roční odpis (příp. hypotetický odpis) daných sledovaných ploch. Podíl hospodářských činností sledovaných ploch je stanoven jako podíl odpisů na hospodářské činnosti a celkových odpisech sledovaných ploch.

c. Pracovní síla (zaměstnanci)

Na základě údajů z výkazů práce se pro každého sledovaného pracovníka podílejícího se na činnostech výzkumné organizace stanoví podíl hospodářské činnosti na jeho celkové využitelné kapacitě a tímto podílem se vynásobí jeho roční mzdové náklady. Celková využitelná kapacita pracovníka je dána celkovým počtem odpracovaných hodin pracovníka v pracovním úvazku relevantní entity. Evidence pracovní doby je vedena prostřednictvím výkazu práce, z něhož je možné určit dobu, po níž konkrétní zaměstnanec vykonával HOČ a NEHOČ, včetně uvedení dané zakázky. Podíl HOČ sledovaných pracovníků je stanoven jako podíl mzdových nákladů na HOČ na celkových mzdových nákladech sledovaných pracovníků za rok.

Výpočet celkové kapacity

Celková roční kapacita se vypočte jako podíl součtu nákladů na hospodářské činnosti dílčích kapacit (tj. ročních (hypotetických) odpisů (přístroje a plochy) a mzdových nákladů (zaměstnanci) na hospodářské činnosti) na součtu celkových nákladů na činnosti dílčích kapacit (tj. celkových ročních (hypotetických) odpisů a celkových mzdových nákladů).

5.3. Způsob sledování činností

Náklady a výnosy společnosti MMV jsou sledovány v samostatných zakázkových řadách stanovených pro jednotlivé projekty s dotací a komerční zakázky.

O zařazení projektů a zakázek do jednotlivých číselných řad rozhoduje Ředitel pro výzkum a vývoj a to po konzultaci s vedoucím řešitelem, oddělením Obchod a oddělením Ekonomika a finance v souladu s touto směrnicí a s využitím dokumentu [„Identifikace hospodářských a nehospodářských činností výzkumných organizací a výzkumných infrastruktur ve výzkumu, vývoji a inovacích \(metodické doporučení\)“](#).

V souvislosti s evidencí oddělené hospodářské a nehospodářské činnosti je nastaven systém jednoznačné identifikace u všech vykonávaných činností, tj. např. u konkrétních zakázek smluvního výzkumu, a to prostřednictvím identifikátorů a číselníků účetního systému a členění společnosti na hospodářská střediska. Těchto identifikátorů, číselníků, účelově vytvořených středisek a jejich kombinací je využíváno k členění zakázek, jejich filtraci a sestavování relevantních typů výstupů z účetního systému.

Výpočet podílu hospodářských činností se provádí v souladu s touto směrnicí a další související interní dokumentací. Propočty podílu hospodářské a nehospodářské činnosti ve výzkumu a vývoji a související výkazy jsou zpracovány v detailu pro sledování využívání kapacit pro pracovní sílu,

přístroje a zařízení a fixní kapitál (využívané plochy). Za výpočet podílu hospodářských činností za jednotlivé kalendářní roky je odpovědné oddělení Ekonomika a finance a související výstupy jsou uloženy na interní počítačové síti MMV.

6. SOUVISEJÍCÍ DOKUMENTACE

6.1. Legislativní rámec

- [SDĚLENÍ KOMISE – Rámec pro státní podporu výzkumu, vývoje a inovací](#) (2014/C 198/01)
- [NAŘÍZENÍ KOMISE \(EU\) č. 651/2014](#), kterým se v souladu s články 107 a 108 Smlouvy prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné s vnitřním trhem
- [Zákon č. 130/2002 Sb.](#), o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)
- Dále pak směrnice vychází z [odpovědí Evropské komise z roku 2015](#) na dotazy vznesené prostřednictvím Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) ve věci interpretace jednotlivých ustanovení nových dvou výše uvedených předpisů.

6.2. Interní dokumentace

- Organizační schéma MMV
- SME_940_16 Způsob nakládání s výsledky výzkumu, vývoje a inovací
- SME_940_5_01 Soubor směrnic pro účetnictví
- QP-GEN 05-01 Řízení dokumentů
- QP-ISO 16-01 Řízení záznamů
- QP-ISO 04-01 Navrhování, plánování a řešení výzkumně – vývojových prací a studií
- QP-ISO 03-02 Uzavření smlouvy
- SME_940_5_03 Metodika vedení účetnictví a čerpání podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace
- Propočty podílu HOČ na jednotlivé roky (soubory excel)
- Seznam přístrojů a přístrojové deníky
- Pracovní výkazy zaměstnanců

7. POVINNOSTI DRŽITELŮ SME

Držitel SME je povinen prokazatelně seznámit své podřízené zaměstnance s SME minimálně v rozsahu bezprostředně souvisejícím s výkonem jejich pracovních povinností.